

ב"ה, יז בטבת התשפ"ד

29/12/2023

תיק מס' 84022-1

פסק דין חלקי

לבין הנתבעים

בעניין שבין התובע

נתבע 1 - משקיע 2

משקיע 1

נתבע 2 - אח של משקיע 2

א. רקע

התובע הנו משקיע שהחל בהליך רכישה של חברה ציבורית (להלן: **החברה**) שהוצעה למכירה על ידי נאמנים שמונו על ידי בית המשפט. כחלק מהליך הרכישה חיפש התובע משקיעים שיסייעו לו להשיג את סכום הכסף הדרוש לרכישת החברה, ודרך מתווך הכיר את נתבע 1.

התובע ונתבע 1 התקדמו בקשר העיסוקי ביניהם והגיעו להסכמה כי נתבע 1 ישקיע חצי מהסכום הדרוש לעסקה ובתמורה לכך יהיה שותף ב-50% מהחברה לאחר שזו תירכש על ידם. הצדדים אף חתמו על הסכם שותפות אשר נכתב בכתב ידם בתאריך 30.09.2023.

הצעתו של התובע לקניית החברה זכתה במכרז בתאריך 09.10.2023.

בתאריך 22.10.2023 נחתם הסכם מכר מול נאמני החברה לבין התובע.

בתאריך 25.10.2023, בסמוך למועד בו הוא נדרש לשלם חלק מהתמורה ביקש נתבע 1 לרשום את אחיו, נתבע 2, כשותף מלא לתובע ולתקן את הסכם המכר מול הנאמנים וכך היה. במועד התשלום הראשון, בתאריך 01.11.2023, נדרשו הצדדים להעביר סכום של 870,000 לנאמני החברה, ונתבע מס' 2 העביר 370,000 ₪ מתוך הסכום.

במהלך הזמן התברר לתובע, כי נתבע 1 הוא בעל עבר פלילי שבגינו ישב מספר שנים בבית הכלא, וכי במהלך שנת 2017 הוא הוכרז בבית משפט כפושט רגל. הנתבע לא כפר בדברים.

משכך, פנה התובע לבית הדין בתביעה להכריז כי הסכם השותפות שבין השנים בטל מעיקרו, וממילא הוא בעל הזכויות היחיד להמשך הליך קניית החברה.

שלושת הצדדים חתמו על הסכם בוררות. התקיימו שני דיונים. בדיון הראשון השתתפו התובע ונתבע 1. בדיון השני, שהתקיים בזום, השתתפו שני הנתבעים והתובע. שני הצדדים הסכימו כי יש

עמוד 1 מתוך 5

משרד ראשי: רח' ברוריה 2, ת.ד. 8178 ירושלים 91080 P.O.B 8178 Jerusalem
Main Office: 2 Brurya St. P.O.B 8178 Jerusalem 91080

טל' 02-5371485 Tel 02-5371485 פקס 02-5379626 Fax 02-5379626
beidtin@eretzhemdah.org www.eretzhemdah.org ע"ר מס' 580120780

Founders: The Bellows Family, Chicago, Illinois

דחיפות לקבל החלטה מהירה בעניינם כיוון שעליהם לשלם תשלום נוסף בעוד מספר ימים, ויש להכריע מי ישלם אותו. בגלל הדחיפות החלטה זו תעסוק בשאלת תוקפו של הסכם השותפות בלבד. כמו כן, בגלל לוח הזמנים הקצר טרם יצאו פרוטוקולים לצדדים ולכן לא נפנה אליהם, אלא רק נציין באופן כללי באיזה מהדיונים שהתקיימו נאמרו הדברים המצוטטים.

ב. טענות התובע

התובע טוען כי לו ידע על עבר הפלילי הרחב של נתבע 1 הוא לא היה מסכים להכנס עמו לשותפות. אמנם הוא ידע כי נתבע 1 ישב בכלא, אך נתבע 1 טען בפניו כי מדובר היה בעבירות קלות כעבירות מס וכד'. לדידו, הידיעה כי נתבע 1 הא בעל עבר פלילי בעניינים פליליים הנוגעים להפרת אמון בין אנשים, וכן הוא בעל עבר של פשיטת רגל שלא מאפשר לו להיות בעל עניין בחברה ציבורית גורמים לכך שמדובר במקח טעות מוחלט. על דעת זה הוא לא היה נכנס לשותפות ובוודאי שלא היה מוכן לרשום את אחיו של נתבע 1, נתבע 2, כבעל זכויות בחברה.

ג. טענות הנתבעים

נתבע 1 טוען כי התובע ידע על עברו הפלילי, וגם אם לא הכיר אותו לכל פרטיו, הרי שהוא אמר לו מספר פעמים שהוא צריך להישאר "מאחורי הקלעים". לטענתו, טענותיו של התובע הם ניסיון להיחלץ מהשותפות עמו, כיוון שמצא ככל הנראה משקיע אחר או דרך אחרת להמשיך בהליך קניית החברה.

בנוסף, טען נתבע 1 כי הוא האחראי העיקרי להתממשות העסקה. הן בהבנה שהיא עסקה טובה שכדאי להשקיע בה, יותר ממה שחשב התובע בתחילת ההליך, והן מצד הזמן והניסיון שהוא השקיע בניהול המו"מ שהוביל בסופו של דבר לרכישה. על כן לא יעלה על הדעת שינושל מחלקו בחברה.

ד. דיון הלכתי

1. האם היה מקח טעות ביצירת השותפות

השאלה המרכזית העומדת בפנינו היא האם היה מקח טעות ביצירת השותפות שנרקמה בין הצדדים. חשוב להדגיש, שבחינת עניין זה איננה תלויה בשאלה האם אחד מהצדדים ניסה במזיד להטעות או להסתיר עובדות מהצד השני, וממילא אין בהכרעתנו משום האשמה כלפי צד כזה או אחר. הקביעה כי היה מקח טעות תהיה נכונה גם אם יתברר ויוכח כי הטעות התרחשה בתום לב של שני הצדדים, וכפי שפסק מרן השו"ע (חו"מ רלב, יא, ראו עוד: חוקי התורה: מקח טעות עקב אי התאמה (תשפ"א), סעיף 3):

שגם אם אם המוכר לא ידע (ואפילו אם לא יכול היה לדעת) שבמקח יש מום ונמצא בו מום, הרי הוא מקח טעות ויש לבטלו.

לאחר בחינת טענות הצדדים, קובע בית הדין כי השותפות שבין הצדדים נוסדה והוסכמה תוך העלמת פרטים חשובים מצידם של הנתבעים, פרטים אשר באומדנא ברורה ומובהקת הייתה מונעת מכל אדם, וכך גם מהתובע, להכנס לשותפות.

בסיס השותפות היה השקעה משותפת בקניה של חברה ציבורית ומיזוגה של חברה פרטית בשלד של החברה הציבורית. בשונה מחברה פרטית, הרי שאחת מאבני היסוד בקיומה ובהצלחתה של חברה ציבורית תלויה באמון שהציבור רוכש לה. כאשר נאמנות זו נפגמת ונוצר הרושם כי חברה ציבורית אינה מתנהלת כתיקנה, הרי שהציבור אינו מעוניין להיות שותף בה החל מהשקעה במניותיה, אגרות החוב שלה ועוד.

לפיכך, כאשר נעלם מעיניו של אחד מן השותפים כי שותפו השני הוא בעל רישום פלילי, הדבר ללא כל ספק עלול לפגוע באמון של הציבור בחברה. במיוחד לאור חובת הדיווח המוטלת על החברה בנוגע לאירועים הרלוונטיים למשקיעים, ובוודאי מי הם המייסדים או בעלי הזכויות בה. לפיכך, יש כאן מקח טעות בצורה המובהקת ביותר.

טענתם העיקרית של הנתבעים היא שהתובע ידע, דרכם, או דרך אדם שתיווך ביניהם (להלן: **המתווך**), שלנתבע 1 יש עבר פלילי. ובכל זאת בחר להמשיך בעסקה ולהכנס לשותפות עם הנתבע.

אולם, הן מהדברים שנאמרו בדיונים עצמו, והן מראיות נוספות שנשלחו על ידי הצדדים ניתן לומר כי אכן התובע ידע על עברו הפלילי של הנתבע, אך לא ידע מהו היקפו וחומרתו, ממילא לא ידע כמה העבר הפלילי של הנתבע 1 עלול לפגוע בהצלחתה של החברה אותם הם מעוניינים לקנות.

דבר זה עלה מספר פעמים בדיונים, בהם הסביר התובע כי אכן ידע שהנאשם בעל עבר פלילי אך לא הבין את חומרתו, כמו כן היתה הסכמה של התובע ושל נתבע 1 על כך שהתובע לא ידע על כך שהנתבע הינו פושט רגל.

הדברים שעלו בדיונים קבלו חיזוק במכתב מתאריך 07.12.2023, שכתב לתובע עו"ד ז', המטפל בכל הליך הרכישה, בו הוא כותב כי הוא גילה במפתיע על היות נתבע 1 בעל עבר פלילי חמור, וכן פושט רגל.

חיזוק נוסף התקבל מתצהיר שנמסר לבית הדין בשמו של המתווך, בו נכתב כי ידע שנתבע 1 הוא בעל עבר פלילי אך לא ידע כי מדובר בפושט רגל.

נתבע 1 עצמו לא הכחיש את זה שהתובע לא ידע שהוא פושט רגל. ושכנשאל על ידי הדיינים בדיון מס' 1 האם הוא אמר לתובע שהוא פושט רגל הוא ענה: "אני לא יכול לרשום על השם שלי כלום. אז זה ברור". מדובר כאן בהודאת בעל דין כי הוא לא אמר זאת במפורש, ודי בכך בכדי לקבוע כי מקח טעות יש כאן.

על פי סעיף 42(א)(ג) לפקודת פשיטת רגל:

חייב שהוכרז פושט רגל לא ייסד תאגיד ולא יהיה בעל ענין בתאגיד, במישרין או בעקיפין, לרבות יחד עם אחר או באמצעות אחר, אלא אם כן אישרו זאת מראש בית המשפט או

הנאמן; לענין סעיף זה, "בעל ענין" – כמשמעותו בחוק ניירות ערך, תשכ"ח-1968, ולגבי תאגיד שאין לו הון מניות – מי שהינו חבר בתאגיד או חבר הועד או המנהלה של אותו תאגיד.

על פי זה חוסר הידיעה של התובע בנוגע לכך שנתבע 1 הוא פושט רגל היא בגדר מקח טעות. זאת, כיוון שהשותף עמו בא התובע לייסד את השותפות לא יכול על פי חוק להיות בעל ענין כזה או אחר בחברה ציבורית, שהיא המטרה העיקרית של השותפות שבין הצדדים.

משכך בית הדין קובע כי במקרה זה היה מקח טעות ודין השותפות שבין הצדדים להתבטל.

2. טענת מקח טעות ביחס לרישום נתבע 2 בהסכם המכר

כפי שצויין, מי שרשום כרגע כשותף בעל 50% מהזכויות בחברה הינו נתבע 2. במהלך הדיון מס' 1 בו נתבע 2 לא היה נוכח, טען נתבע 1 שהסיבה לכך שהכניס את אחיו כשותף היתה שהוא לא יכול להיות רשום כבעלים בחברה ציבורית. בניגוד לכך בדיון מס' 2 נתבע 2 טען שהסיבה לכך היא פשוט שהוא זה ששילם וכיוון שהכסף שלו הוא זכאי להיות הבעלים. אולם, גם במהלך דיון 2 נתבע 2 הודה שמי שבעצם קובע ואומר לו מה לעשות ואיך לנהל את העניינים הוא אחיו, נתבע 1.

כמו כן, נתבע 2 הודה בפני בית הדין שהוא ידע על עברו הפלילי של אחיו ועל כך שהוא פושט רגל. היות ועל פי פקודת פשיטת רגל שהובאה לעיל, פושט רגל אינו רשאי להיות בעל ענין בחברה ציבורית באמצעות אדם אחר, הרי שהשותפות עם נתבע 2 בעייתית על פי חוק. אף אם האח לא היה מודע לחוק זה ונהג בתום לב, אין בכך כדי לבטל את העובדה שהעברת הזכויות בחברה אליו יסודה במקח טעות.

בנוסף על כל האמור, למעשה לאור הנתונים הקיימים מדובר בהסכם שאין לו היתכנות. שהרי הובהר בבית הדין, הן על בסיס הסכם השותפות, הן על בסיס ההתנהלות בפועל, והן הטענות נתבע 1 ונתבע 2 שלמעשה שני הנתבעים האחרים הם "היינו הך", ו"כל מה ש[נתבע 1] אומר – [נתבע 2] עושה", בכל תחום בחיים ובפרט בתחום העסקי. ממילא, השארת ההסכם על תילו משמעה שנתבע 1 יהיה מעורב בחברה ציבורית באופן שאסור על פי חוק כנ"ל.

נמצא כי לאור ביטול הסכם השותפות בין התובע ונתבע 1, לנתבע 2 אין זכויות בהסכם לרכישת החברה, וכל הזכויות על פי ההסכם שייכות לתובע. ממילא, על התובע לבדו לשלם את התשלום הבא עבור רכישת החברה, ולהשיב לנתבע 2 את התשלומים ששילם בסך 370,000 ₪.

ה. ערעור ונושאים שיידונו בהמשך

לאור הדחיפות אנו קובעים כי ניתן יהיה לערער על החלטה זו עד יום ד' 03.01.24. באם הפסק יתקבל, תקבע דרך ההתחשבנות בין הצדדים על המשך התשלומים.

כאמור, פסק דין חלקי זה עוסק רק בשאלת תוקפו של הסכם השותפות וממילא בחלקו של נתבע 2 בהסכם הרכישה של החברה. בהמשך נדון במחלוקות נוספות שבין הצדדים כגון: טענת נתבע 1

על כך שהיה לו חלק משמעותי במהלך שהוביל לכריתת הסכם הרכישה של החברה ומשכך מגיע לו פיצוי, הוצאות משפט ועוד.

ו. החלטות

1. הסכם השותפות בין התובע לבין נתבע 1 – בטל.
2. התובע ישלם לבדו את התשלום הבא עבור רכישת החברה.
3. נתבע 2 חייב להעביר את הזכויות שלו ברכישת החברה לידי התובע, וזאת, בתוך 30 יום מהתאריך הנקוב על פסק הדין. אם נתבע 2 לא יעשה זאת, יהיה רשאי התובע לפנות לבית הדין בתוך 60 יום מהתאריך הנקוב על פסק הדין ולבקש סעדים נוספים.
4. לא יאוחר מיומיים לאחר העברת הזכויות הנ"ל חייב התובע לשלם לנתבע 2 סך 370,000 ₪.
5. בגלל הדחיפות הגדולה, ניתן לערער על החלטה זו עד יום ד, 03.01.24.
6. טענות נוספות יידונו בהמשך על פי הודעות בית הדין.

פסק דין ניתן ביום י"ז טבת התשפ"ד, 29/12/2023

והאמת והשלום אהבו

בזאת באנו על החתום

הרב אסף הר נוי

הרב יוסף כרמל, אב"ד

הרב עידו הבר